

Απόλαυση για ενήλικους, «αντισυλληπτικό» για εφήβους

ΝΙΚ ΧΟΡΝΗΠΥ
πίκρα...

Μιτρο. Χαρά Γιαννακοπούλου
Εκδ. Πατάκι

«Η αλήθεια είναι πως από γονιό είχαμε ανάγκη, όχι από παιδί.» *Νικ Χόρνμπυ, πίκρα...*

Έντονη γεύση σύγχρονου βρετανικού κινηματογράφου είναι η εντύπωση που αποκομίζει ο αναγνώστης και από το τελευταίο βιβλίο του Νικ Χόρνμπυ (Σάρρεϋ, 1957), που στα ελληνικά φέρει τον εύγλωττο (για εφήβους!) τίτλο πίκρα...

Δεν είναι τυχαίο που τόσα προηγούμενα βιβλία του έχουν κινηματογραφηθεί επιτυχώς, ούτε ότι οι ταινίες (About a Boy, High Fidelity κ.ά.) ακολουθούν τις τυπικές κατά Χόρνμπυ αυτοβιογραφικές - αναστοχαστικές αφηγήσεις των πρωταγωνιστών σε πρώτο πρόσωπο.

Το ότι ο Χόρνμπυ είναι και στο βιβλίο αυτό 100% «κινηματογραφικός», συνεπάγεται έναν εκπληκτικό ρυθμό, από την πρώτη μέχρι την τελευταία σελίδα. Ρυθμός κτυπημένος άφοβα πάνω σε πεζές επιφάνειες καθημερινότητας, με πειστικές δόσεις συναισθήματος, συγκίνησης, φαντασίας και περιπέτειας, διανθισμένος από κομψό, αυτοσαρκαστικό χιούμορ, που ο συγγραφέ-

ας έχει το χάρισμα να το κάνει να ξεχειλίζει ωσει αυθόρμητο.

Μια ιστορία που ρουφείται γρήγορα, με το καλαμάκι, ώσπου να τρωάξει κανείς με τον απότομο θόρυβο της ρουφηξιάς στον άδειο πάτο. Σαν μονόλογος καλού φίλου, που μας κάνει να γελάσουμε και να κλάψουμε μέσα σε λίγη ώρα. Ή, ίσως, σαν τη συζήτηση που όλοι θα θέλαμε να κάνουμε με τον εαυτό μας. Να είχαμε κάνει με τον εαυτό μας τότε, άλλοτε, στην εφηβεία. Μολονότι και στο βιβλίο αυτό ο Χόρνμπυ απλώς επεξεργάζεται περαιτέρω τα γνωστά του μοτίβα (παιδί, έφηβος, χωρισμένοι γονείς, έρωτες, απογοητεύσεις, εμμονές με τη μουσική ή τον αθλητισμό - εδώ πρωταγωνιστεί το σκέτιμπορντ, εμβάθυνση στη σχέση γονέα- παιδιού/αγοριού, ένταση στη σχέση εφήβων - ενήλικων), το πίκρα... καταχωρίστηκε ως η πρώτη του νουβέλα για εφήβους. Το δύσκολο, ωστόσο, θέμα της ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης στην εφηβεία, το οποίο πραγματεύεται, πόρρω απέχει από προσεγγίσεις του τύπου Γρανίτα από λειμόνι.

Η οπτική του, μεθυστική σαν τον ερωτισμό ενός εφήβου που γνώρισε άφθονη μπτρικιή στοργή, αλλά απομυθοποιητική σαν τα λερωμένα πάμπερ του νεογέννητου, η εμμονή του να σφουροκοπά με χιούμορ τη δεκαετία του '60 στο πρόσωπο των σημερινών γονέων, η «cool» αλλά καθόλου εύκολη έκβαση στην οποία οδηγεί το μικρό του δράμα, θα κάνουν πολλούς γονείς να κατεβάσουν «άσπρο πάτο» τούτο το βιβλίο - αναψυκτικό, για να ξεδιψάσουν διπλά: μια για τη δική τους, περασμένη ή παρατεταμένη εφηβεία, μια

για εκείνη των παιδιών τους. Η σύγκριση με τον εμβληματικό Φύλακα στη σίκαλη, που επιχειρήθηκε στον βρετανικό Τύπο, είναι ενδιαφέρουσα - αλλά απλώς τραβά μαλακά το κουρτινάκι που κρύβει την άβυσσο. Αυτήν που, εντελώς σκηματικά, χωρίζει τη γενιά του Πολυτεχνείου από τους σημερινούς εφήβους. Πισεστική ανακλύπτει μια άλλη σύγκριση, ανάμεσα στην ευλύγιστη ρυθμική πικράδα της νέας βρετανικής σχολής και στη συχνά ασπόνδυλη, μεγαλειώδη εγκώρια παραγωγή κάποιων αφόσικα, υπερβολικά στραμπουλιγμένων αφηγήσεων με εφήβους πρωταγωνιστές. Πετυχημένη ιστορία είναι μια απλή ιστορία, μια ιστορία της διπλανής πόρτας. Ή της δικής μας πόρτας. Το θέμα είναι πώς τη λες...

Το πίκρα..., επωμένο όπως εννοούν τη λέξη οι σημερινοί έφηβοι και μεταφρασμένο σε ύφος και με ρυθμό που ευνοούν την απόλαυση της ανάγνωσης, κάλλιστα θα μπορούσε να διακαθεί στα λύκεια ως συμβολή στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση και την αντισύλληψη. Χαρακτηρίστηκε άλλωστε από τις στήλες της κριτικής «το καλύτερο αντισυλληπτικό που θα μπορούσε να δώσει κανείς σε έναν έφηβο» - και δεν θα μας εξέπληττε αν το βρετανικό εκπαιδευτικό σύστημα είχε ήδη βάλει την ιδέα σε εφαρμογή.

Μαρία Τονάλη